

Preferencje pożyczkowe Polaków

Raport z badania

Fundacja Rozwoju
Rynku Finansowego

Federacja
Konsumentów

Luty, 2020

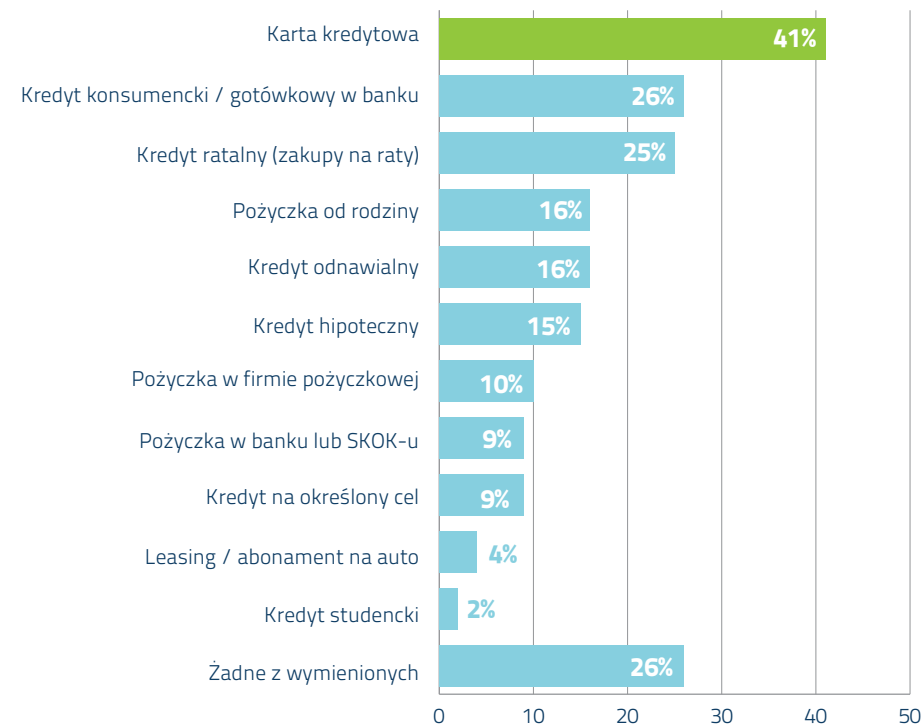

Pożyczkowy portret Polaków

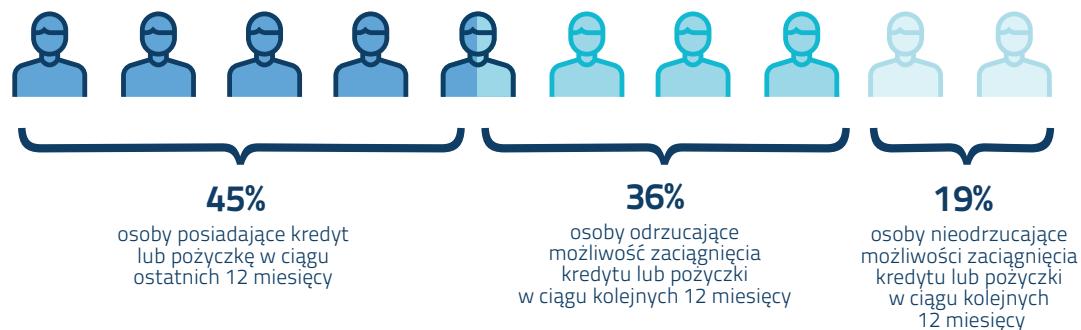
Najpopularniejszymi zobowiązaniami produktami finansowymi nad Wisłą są: karta kredytowa – jej posiadanie deklaruje 41 proc. Polaków – następnie kredyt gotówkowy w banku, który posiada co 4. osoba oraz kredyt ratalny. Zakupów w tej formule dokonuje aż 25 proc. konsumentów. Z pożyczek w firmach pożyczkowych korzysta 1 na 10 osób.

Korzystanie z wybranych produktów finansowych

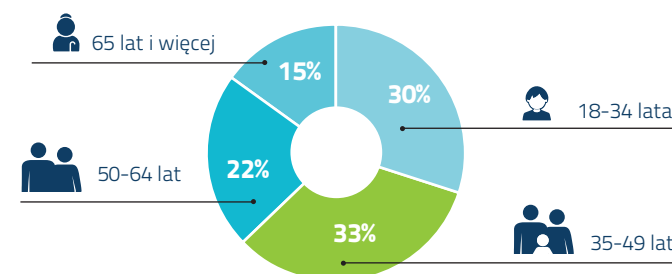
Korzystanie z kredytów i pożyczek

Zobowiązanie w postaci kredytu lub pożyczki (w banku, SKOK-u, firmie pożyczkowej czy też u rodziny bądź znajomych) posiadało w ciągu ostatnich 12 miesięcy 45 proc. Polaków. Niemal co 5. dorosły Polak nie wyklucza możliwości zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w kolejnych 12 miesiącach, natomiast 36 proc. zdecydowanie odrzuca takie rozwiązanie w perspektywie najbliższego roku.

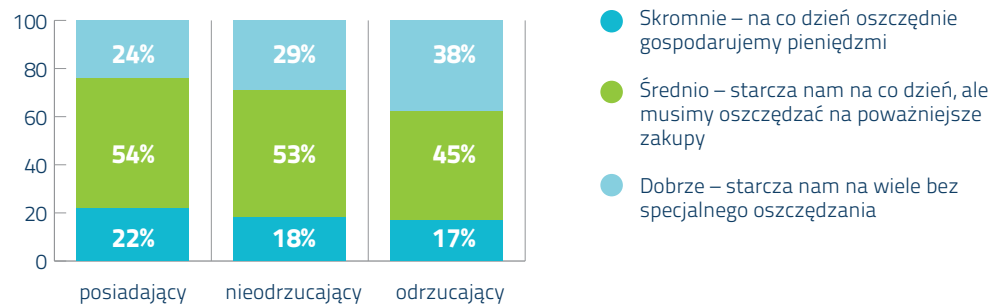

Wiek pożyczkobiorców i kredytobiorców

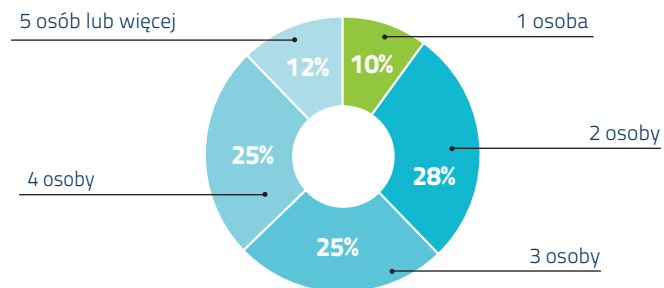
Najczęściej po pożyczkę lub kredyt gotówkowy sięgają 30- i 40-latkowie. Stosunkowo dużą – aż 30 proc. – grupę osób zadłużonych stanowią badani w wieku 18-34 lat. Osoby powyżej 65. roku życia najrzadziej deklarują posiadanie tego rodzaju produktów finansowych. Spośród wszystkich kredyt- i pożyczkobiorców osoby starsze stanowią 15 procent.

Status materialny pożyczkobiorców i kredytobiorców

Ponad połowa pożyczko- i kredytobiorców (54 proc.) określa swoją sytuację materialną jako średnią, przez co można rozumieć, że miesięczne dochody pozwalają im pokryć bieżące wydatki, jednak na poważniejsze zakupy muszą już oszczędzać. Niemal co 4. osoba deklaruje wyższy status materialny, a kolejne 22 proc. to osoby żyjące skromnie.

Wielkość gospodarstwa domowego

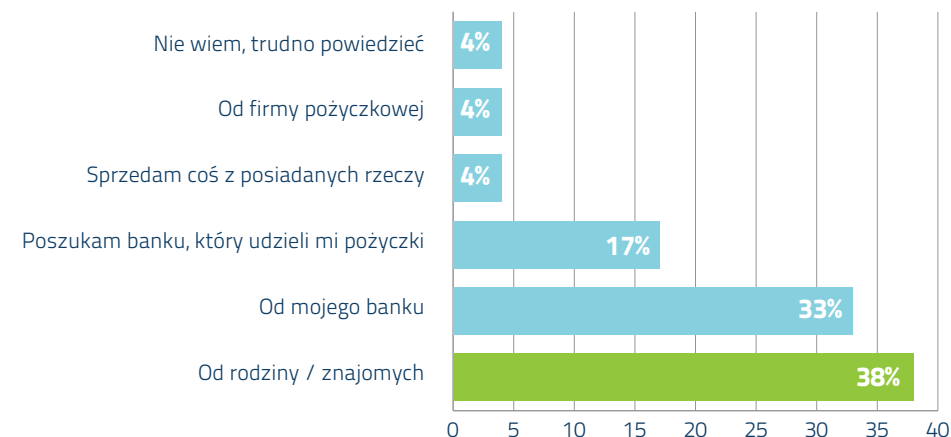
Spośród osób posiadających kredyty gotówkowe lub pożyczki najmniejszą grupę stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe – 10 proc. Najczęściej z tego rodzaju produktów korzystają gospodarstwa liczące od 2 do 4 osób.

Skłonność do pożyczania

W przypadku nieprzewidzianego wydatku niemal 4 na 10 Polaków zwróci się w pierwszej kolejności z prośbą o pomoc finansową do bliskich – rodziny lub znajomych. Co 3. osoba uda się do swojego banku, z kolei 17 proc. poszuka banku, który udzieli im pożyczki. Tylko 4 na 100 ankietowanych wskazało, że skorzysta z oferty firmy pożyczkowej.

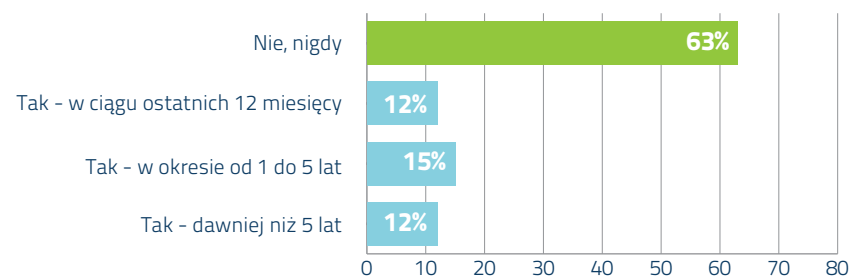
Preferowane miejsca uzyskania pomocy finansowej

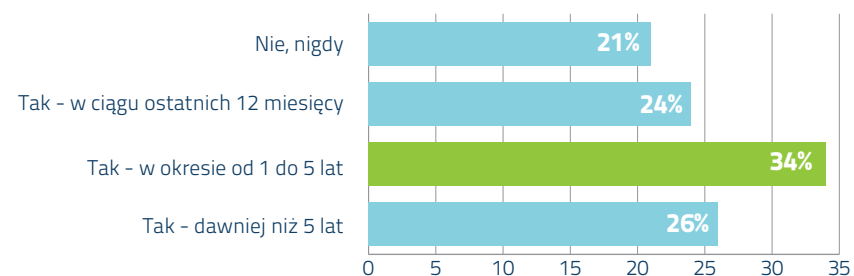
Polacy zdecydowanie częściej pożyczają pieniądze od banków niż od instytucji pożyczkowych. Niemal 2/3 respondentów nigdy nie korzystało z produktów firm pożyczkowych, przy czym z oferty banków już tylko co 5. badany. Osoby, które dotychczas korzystały z pożyczki lub kredytu zdecydowanie lepiej oceniają instytucję finansową, w której zaciągały zobowiązanie niż osoby, które z tej oferty nie korzystały. Dotyczy to zarówno ocen firm pożyczkowych, jak też ocen banków.

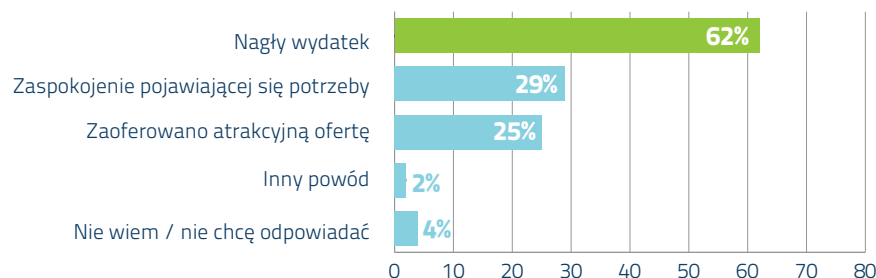
Pożyczanie pieniędzy od firm pożyczkowych

Pożyczanie pieniędzy od banku

Przyczyny skorzystania z pożyczki lub kredytu

Polacy są ostrożni w zaciąganiu zobowiązań finansowych. Po kredyty oraz pożyczki sięgają głównie w sytuacji, gdy w ich życiu pojawia się nagły wydatek lub potrzeba, z którą nie można czekać (62 proc. wskazań). Blisko co 3. osoba deklaruje, że pożyczanie pieniędzy pozwala zaspokoić pojawiające się potrzeby. Niekiedy jednak konsumenci korzystają z pożyczek i kredytów skuszeni atrakcyjną ofertą – 25 proc. wskazań.

Powody odrzucenia możliwości skorzystania z pożyczki lub kredytu

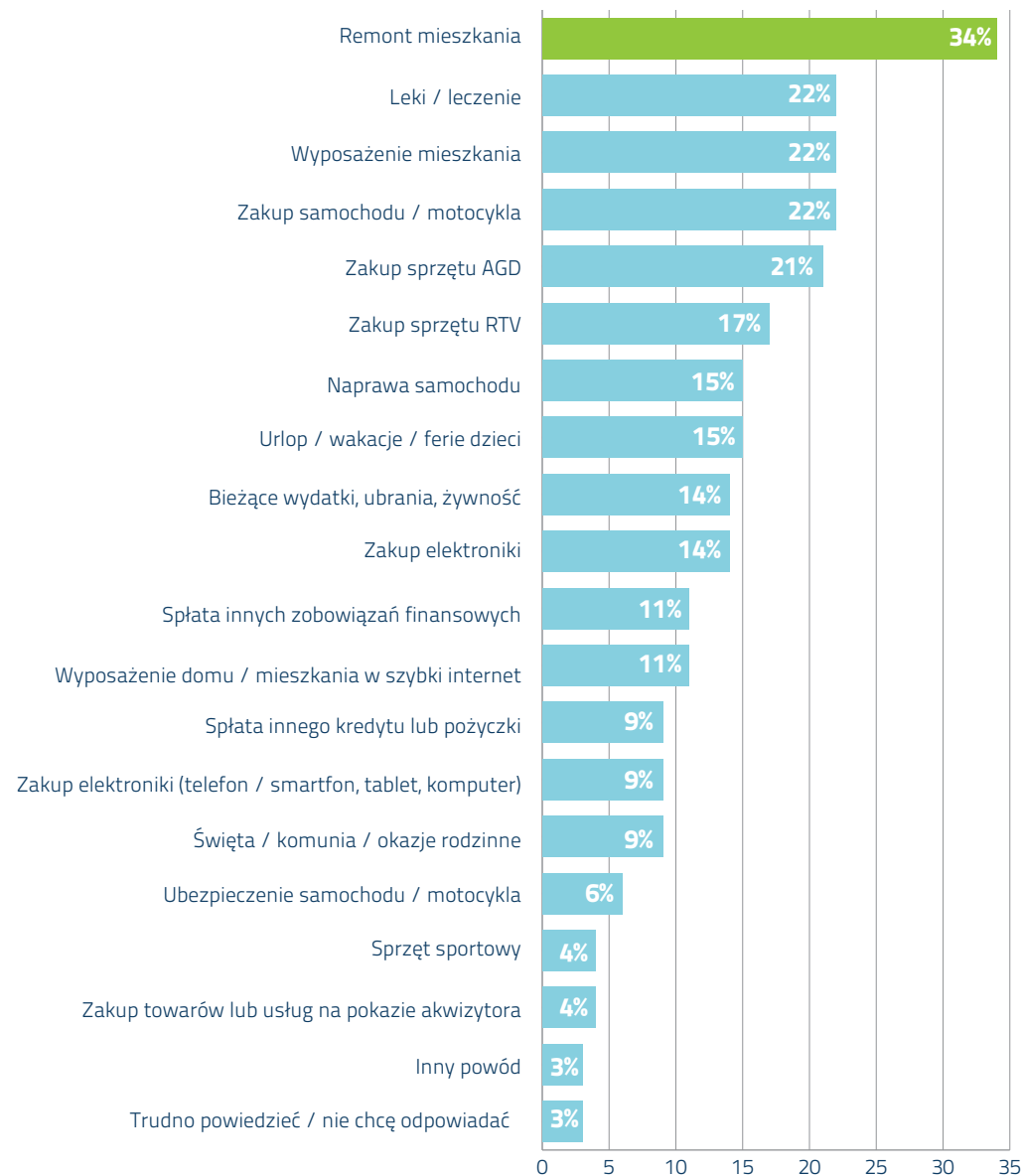
A co jest powodem, dla którego niektórzy Polacy (około 1/3 respondentów) odrzucają możliwość skorzystania z pożyczki lub kredytu w przeciągu kolejnych 12 miesięcy? Przede wszystkim niechęć do długów. Niemal połowa z nas nie lubi mieć zobowiązań i traktuje je jako ostateczność. Na kolejnym miejscu wskazuje się brak powodu, dla którego mielibyśmy pożyczać pieniądze. 21 proc. badanych zadeklarowało natomiast, że nie pożyczają, bo obawia się problemów ze spłatą.

Powody zaciągania zobowiązań finansowych

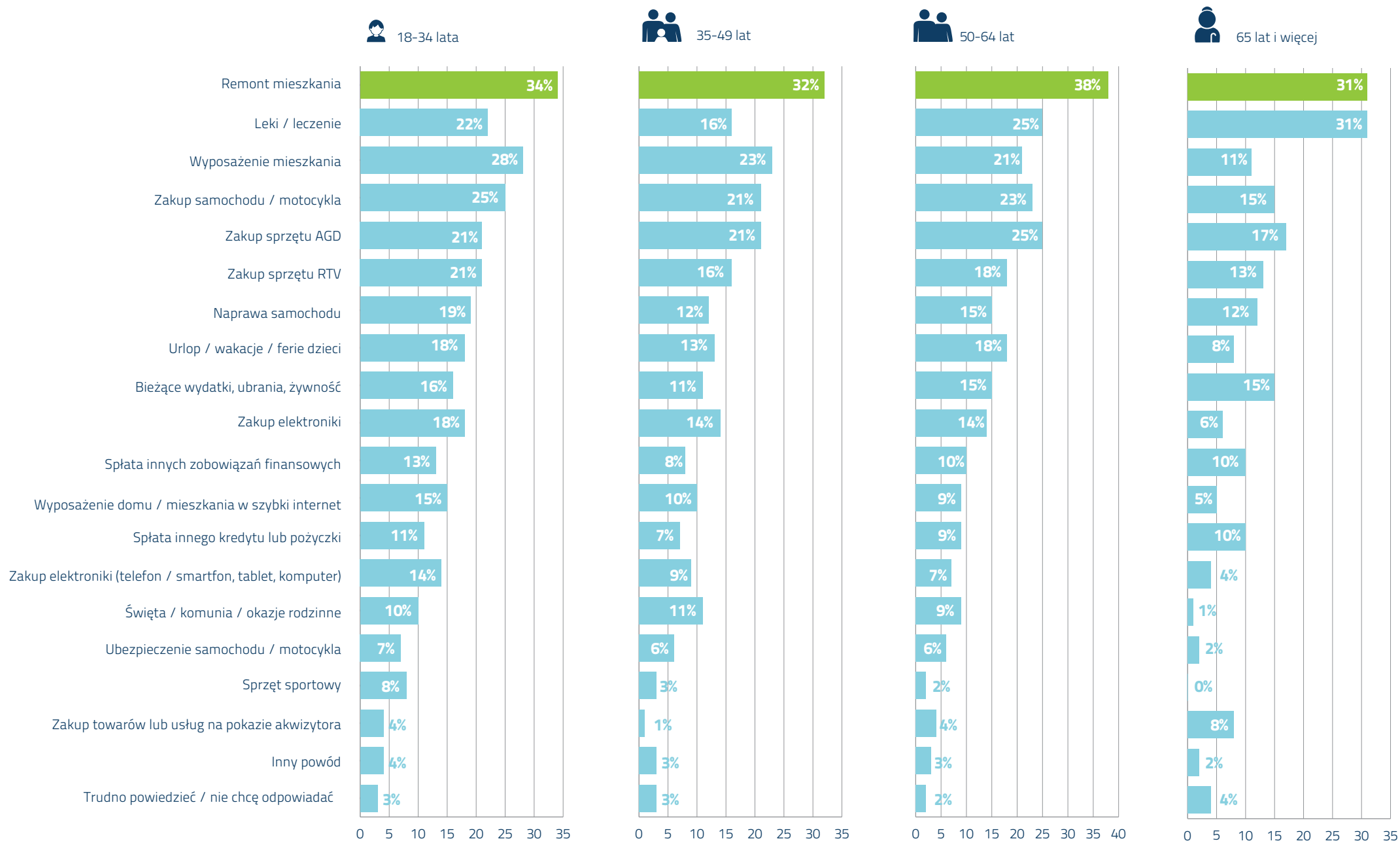
Remont i wyposażenie mieszkania, zakup samochodu oraz wydatki związane z leczeniem to główne powody, dla których Polacy sięgają po kredyt lub pożyczkę. Niewiele rzadziej w ten sposób finansują zakup sprzętu AGD lub RTV. Można jednak zauważyć, że cele, na jakie Polacy przeznaczają pieniądze z pożyczki lub kredytu nieco różnią się w poszczególnych grupach wiekowych – młode osoby są bowiem zdecydowanie bardziej skłonne niż starsze pokolenia wziąć pożyczkę na wyjazd urlopowy czy zakup elektroniki, np. smartfona lub laptopa. Z kolei osoby powyżej 65 roku życia częściej od innych przeznaczają pożyczoną kwotę na leczenie oraz zakup towarów lub usług na różnego rodzaju pokazach bądź od akwizytora.

Na co Polacy przeznaczają pieniądze z pożyczki lub kredytu?

Przeznaczenie pieniędzy z pożyczki lub kredytu w podziale na grupy wiekowe

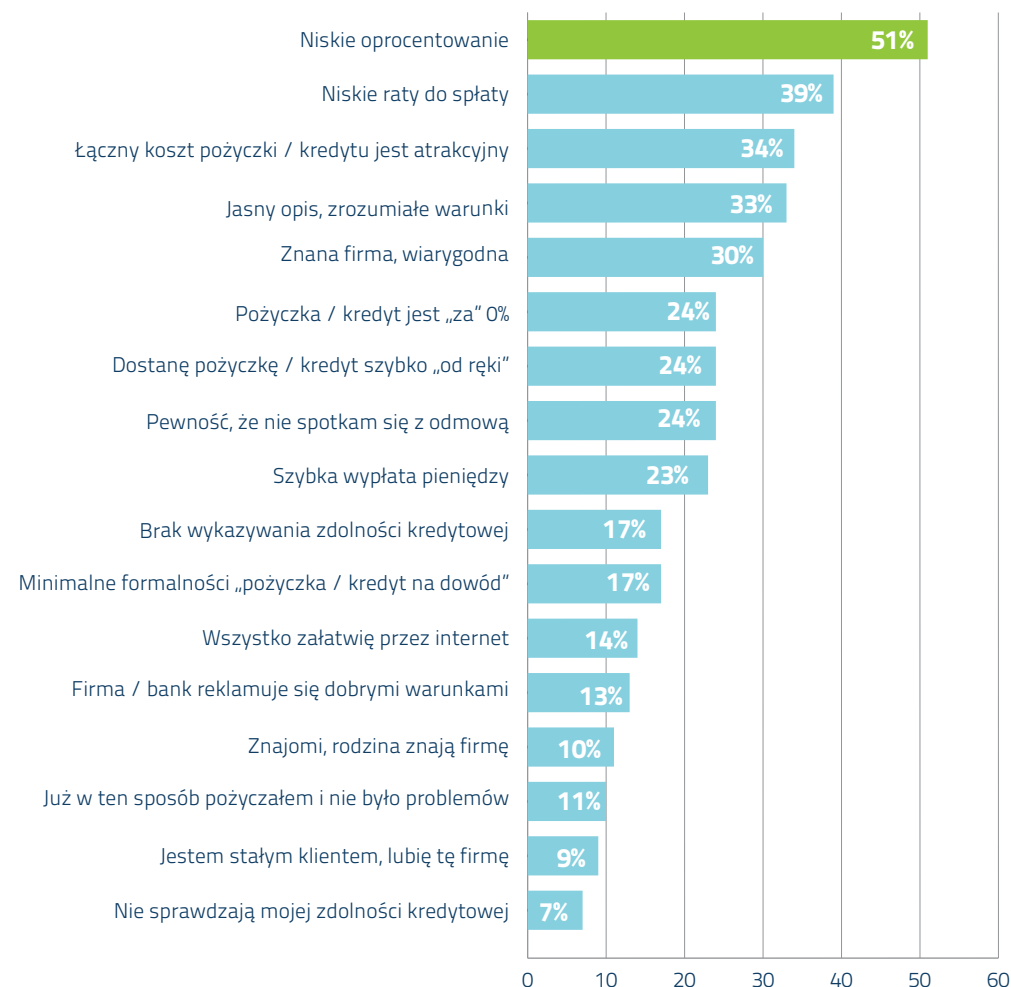

Czynniki wpływające na wybór oferty pożyczki lub kredytu

Czym Polacy kierują się przy wyborze pożyczko- lub kredytodawcy? Przede wszystkim niskim oprocentowaniem pożyczki lub kredytu, na które zwraca uwagę połowa badanych. Kolejnym istotnym aspektem jest niska wysokość rat (39 proc. wskazań), a następnie atrakcyjny łączny koszt pożyczki (34 proc. odpowiedzi). Niemal równie ważne jak koszty pożyczki są: jasny opis i zrozumiałe warunki umowy oraz wiarygodność i znajomość instytucji, w której planujemy zaciągnąć zobowiązanie. Mniejsze znaczenie mają natomiast m.in. szybkość wypłaty gotówki czy też fakt, że cały proces zawierania umowy odbywa się online.

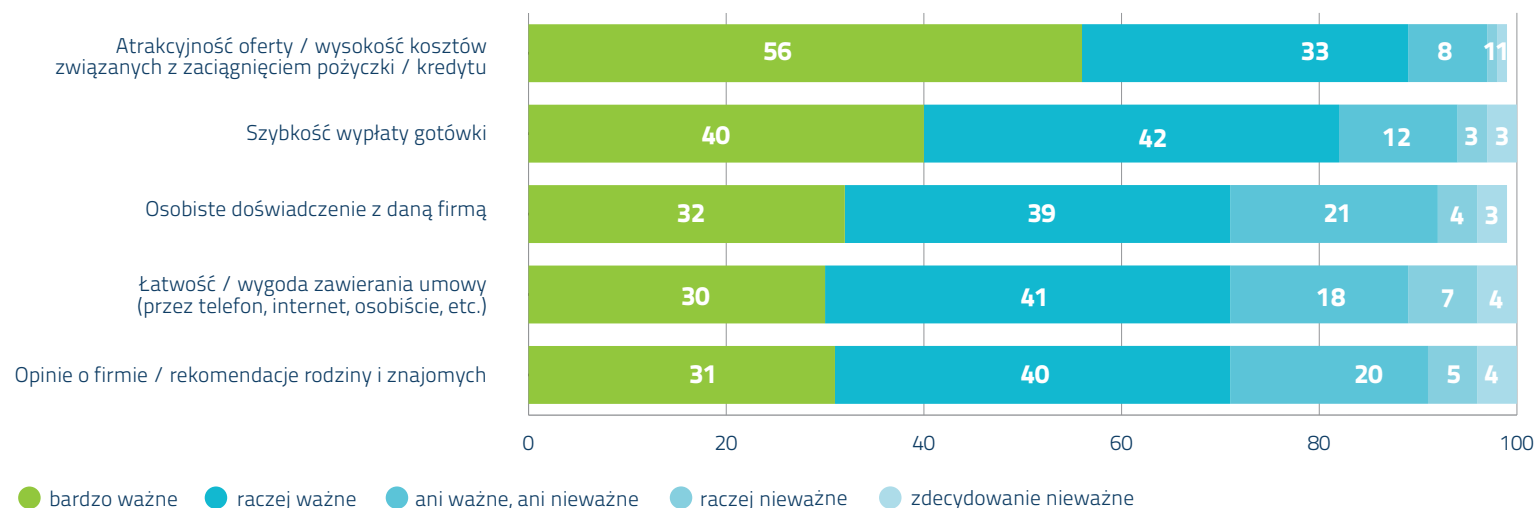
Czynniki decydujące o wyborze pożyczkodawcy lub kredytodawcy

Dla ogółu Polaków najbardziej istotnym czynnikiem przy zaciąganiu kredytu lub pożyczki jest atrakcyjność finansowa oferty, czyli wysokość kosztów związanych z zaciągnięciem zobowiązania. Najmniej ważne są natomiast opinie o firmie i rekomendacje bliskich. Zupełnie odwrotnie jest jednak, jeśli weźmiemy pod uwagę tylko odpowiedzi pożyczko- i kredytobiorców. Dla nich warunki finansowe zawierania kredytu lub pożyczki są dopiero na trzecim miejscu. Ważniejszy od kosztów jest łatwy i wygodny proces zawierania umowy, a najważniejsze pozostają opinie o banku lub instytucji pożyczkowej, z którą planują podpisać umowę.

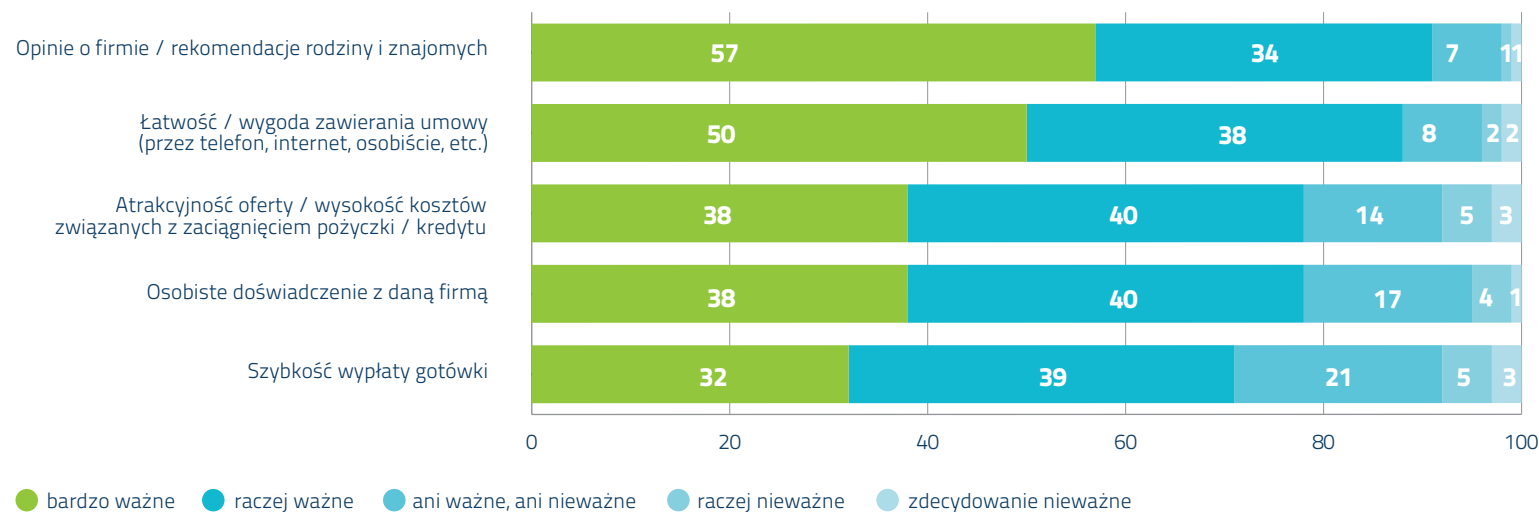
Ważność czynników przy zaciąganiu kredytu lub pożyczki

(dane w procentach)

Ważność czynników przy zaciąganiu kredytu lub pożyczki wśród osób posiadających już zobowiązanie

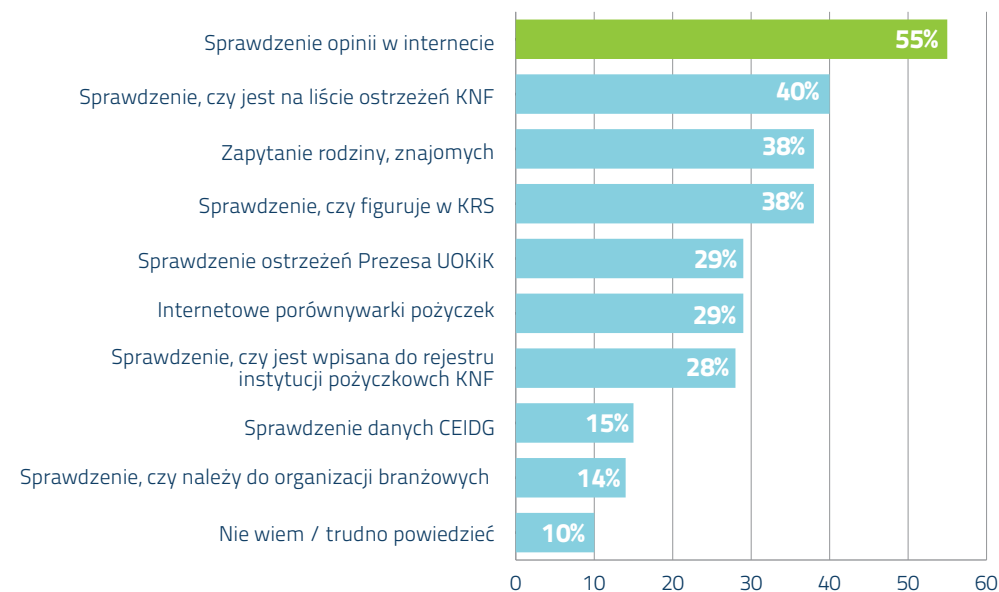
(dane w procentach)

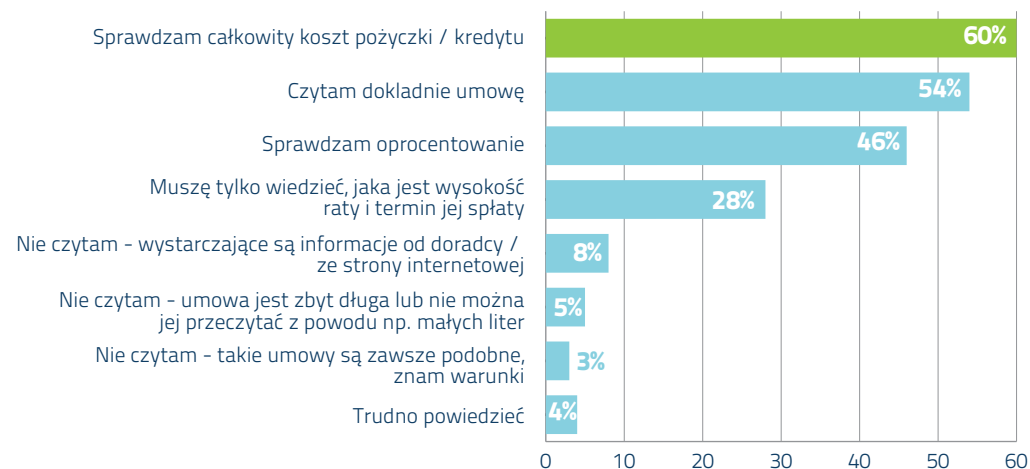
Opinie o firmie to nie tylko ważne kryterium przy wyborze oferty banku lub instytucji pożyczkowej, ale również sposób sprawdzenia wiarygodności i uczciwości danego podmiotu. Polacy zapytani o znajomość metod, jakimi zweryfikowaliby rzetelność firmy, w której planują zaciągnąć zobowiązanie wskazują, że w pierwszej kolejności sprawdziliby, co o danym podmiocie piszą w sieci pozostali internauci (55 proc. wskazań). 40 proc. osób sprawdziłoby listę ostrzeżeń publicznych KNF i niemal tyle samo osób zapytałoby o znajomość firmy wśród swoich bliskich lub sprawdziłoby, czy firma figuruje w KRS. Wciąż jednak 1 na 10 osób przyznaje, że nie wie, w jaki sposób może sprawdzić wiarygodność pożyczko- lub kredytodawcy.

Znajomość sposobów zweryfikowania wiarygodności i uczciwości kredytodawcy lub pożyczkodawcy

Aspekty, na które Polacy zwracają uwagę przy podpisywaniu umowy o pożyczkę lub kredyt

Na co zwracają uwagę Polacy przy podpisywaniu umowy z bankiem lub firmą pożyczkową? Najczęściej sprawdzają całkowity koszt pożyczki lub kredytu, czyli sumę opłat związanych z udzieleniem przez instytucję finansowania (60 proc. odpowiedzi). Co jednak może być niepokojące, już tylko połowa badanych – 54 proc. – przyznaje, że czyta dokładnie zawieraną umowę, a blisko co 3. konsument sprawdza wyłącznie wysokość raty i termin jej płatności.

Te negatywne zachowania dominują u starszych konsumentów, znajdujących się w wieku 50-64 lata i powyżej 65 lat. W tej grupie aż 1/3 osób kieruje się wyłącznie wysokością i harmonogramem spłat rat, podczas gdy równoległe do tego typu praktyk w grupach młodszych – 18-34 lata i 35-49 lat – przyznaje się co 4. ankietowany. Młodzi także nieco częściej (60 proc. wskazań) deklarują, że zapoznają się z treścią zawieranej umowy dokładnie.

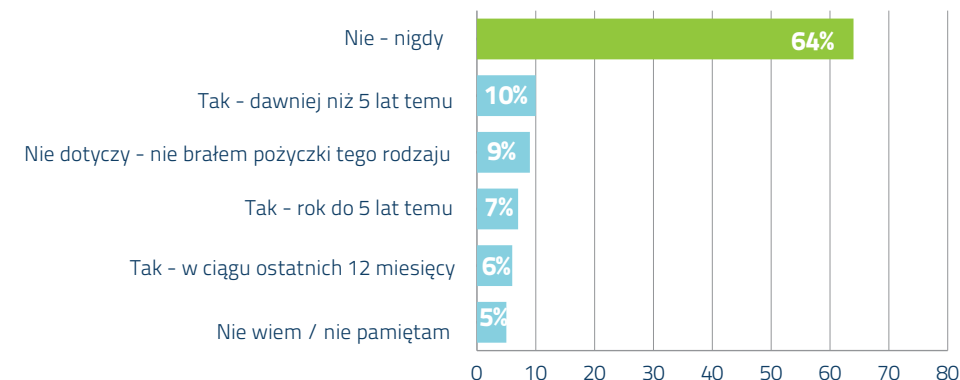
Splata zobowiązań

Choć można stwierdzić, że przy zaciąganiu zobowiązań Polacy nie zawsze zachowują czujność, o czym świadczy fakt niezbyt uważnego czytania umów, to jednak, przynajmniej na poziomie deklaracji, spłacają je sumiennie. Badani w 64 proc. twierdzą, że nigdy nie mieli problemów ze spłatą pożyczki lub kredytu. Kolejne 10 proc. przyznaje, że kiedyś borykali się z tego rodzaju kłopotem, ale było to dawniej niż 5 lat temu. Do nieterminowego spłacania długów w ostatnich 12 miesiącach przyznaje się 6 na 100 osób.

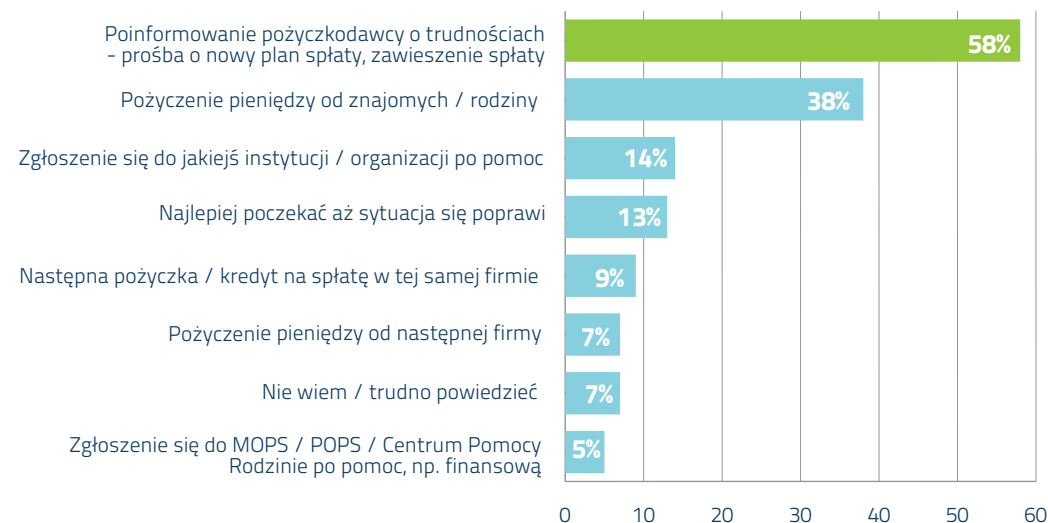
W razie problemów ze spłatą pożyczki lub kredytu za najlepsze rozwiązanie Polacy uznają poinformowanie pożyczko- lub kredytodawcy o trudnościach w terminowym uregulowaniu należności (58 proc. odpowiedzi). Nieco ponad 1/3 osób uważa, że dobrym rozwiązaniem w tej sytuacji będzie pożyczanie pieniędzy od bliskich. Z kolei na zaciągnięcie kolejnego zobowiązania, w tej samej lub innej firmie, by spłacić poprzednie, zdecydowałoby się 16 proc. respondentów. Wciąż jednak 13 na 100 osób nie zrobiłoby z tym faktem nic, czekając aż ich sytuacja się poprawi.

Problemy ze spłatą pożyczki lub kredytu

Najlepsze rozwiązanie w razie problemów ze spłatą pożyczki lub kredytu

Informacje o badaniu

Raport „Preferencje pożyczkowe Polaków” został przygotowany przez Federację Konsumentów i Fundację Rozwoju Rynku Finansowego w oparciu o wyniki badania zrealizowanego przez firmę badawczą ABR SESTA. Badanie przeprowadzono w październiku 2019 roku, na reprezentatywnej próbie 1122 Polaków w wieku 18+ z wykorzystaniem dwóch technik badawczych: 399 wywiadów przeprowadzono przy użyciu kwestionariuszy papierowych, kolejne 723 wywiady zrealizowano techniką CAWI.

Kontakt:

Katarzyna Korycka
Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego
e-mail: katarzyna.korycka@frff.pl
tel. 600 400 223

Longina Lewandowska-Borówka
Federacja Konsumentów
e-mail: rzecznik@federacja-konsumentow.org.pl
tel. 22 827 51 05

